

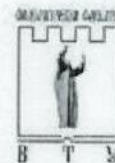
ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Примљено: 12.3.2024

Орг. Јед.	Број	Крило	Врхуна

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СЛАВИСТИКА“

ПРОШЛО И БУДУЋЕ У КУЛТУРИ СРБА И БУГАРА //
МИНАЛО И БЋДЕЩЕ В КУЛТУРАТА НА СЃРБИ И БЃЛГАРИ

(19. тематичен двуезичен сборник)

РЕЦЕНЗЕНТИ от ВТУ:

Проф. д-р Ценка Иванова, ВТУ, Филологически факултет, катедра „Славистика“

Доц. д-р Валерия Тодорова, ВТУ, Филологически факултет, катедра „Славистика“

Превод на резюмета: д-р Валентина Седефчева, д-р Сава Стаменкович

Обща констатација: текстовете, представени за поредниот тематичен сборник, отговарят на формалните (технически) изисквања за публикации в общите двуезични тематични томове, издавани с редување на домаќинството ежегодно от Филологическиот факултет на ВТУ и Филозофскиот факултет на Университетот в гр. Ниш.

ЕЗИКОВЕДСКИ ТЕКСТОВЕ (ВТУ)

Автор, тема, анотација, заклучение:

- Елица Топалова: „Съчетанијата на дума от чужд произход със съществително име како пројава на чуждоезиково влијание в бугарскиот език (современно состојание и тенденции за развие)“ – 11 стр.

Статијата е посветена на атрибутивните съчетанија с први компонент дума от чужд произход, како широко разпространената им употреба в бугарскиот език се разгледа како резултат от чуждоезиково влијание, нај-често от страна на германските езици. Како възможни причини за реализирането на подобни съчетанија се посочват морфологичната немаркираност на првиот компонент, зает обикновено от англиски език, и запазването на тази немаркираност и в езика приеминик, взаимодействието между аналитични и синтетични по сущноста си процеси в езика.

Текстът се препоръчва за публикување.

- Рада Левкова: „Минало и бѣдеше в личноименната система на бугарите – нови и редки имена“ – 15 стр.

Статијата представя нови и редки имена в бугарската личноименна система по данни от проведено анкетно проучвање. Задача на антропонимистите е да наблюдават, описват и анализираат процесите в бугарскиот именник. Съществуващият у нас стремеж към

номинация с редки антропониими (част от тях нови за личноименната ни система) прави темата актуална и обосновава избора ѝ. Представя се информация за отношението на носителите на имената и на околните към конкретните лични антропониими, както и за произхода и значението на някои от антропонимите.

Текстът се препоръчва за публикуване.

- Теодора Рабовянова: „Между миналото и бъдещето – тенденциите към транзитивност и каузативност в сферата на българския глагол“, 13 стр.

Изследването включва наблюдения върху граматическото и стилистичното „поведение“ на бившите непреходни глаголи (възвратни и невъзвратни), които все по-често употребяваме в речта си като преходни и/или каузативни. Специално внимание се обръща на рефлексивите (понеже изпускат възвратната частица като маркер за интранзитивност и липса на причинно-следствено отношение), върху българската каузативност, както и върху причините за поява (активизирането е резултат от комбинация на фактори с различна природа). Говорещият може да избере да употреби в речта си интранзитив или транзитив и/или каузатив според предпочитанията си и комуникативната интенция в конкретния речев акт.

Текстът се препоръчва за публикуване.

- Владислав Маринов: „Актуални процеси в езиковата ситуация в крайния български северозапад“, 10 стр.

В изследването се анализират някои актуални процеси в езиковата ситуация в крайния български Северозапад. Представен е рейтингът в билингвалния атигюд на пет маркера в българската реч на билингви от селища в общ. Брегово (Видинско). Достига се до извода, че съвременната езикова ситуация в крайния български Северозапад може да се характеризира като езикова ситуация с наличие на билингвизъм и диглосия, но заради различни фактори ролята на диглосията се засилва за сметка на билингвизма. По-голяма част от младото поколение са монолингви или в състояние на частичен билингвизъм, което вероятно ще се отрази и върху езиковата ситуация в бъдеще.

Текстът се препоръчва за публикуване.

- Станка Дойчинова: „Младост и старост в българските фразеологизми, пословици и поговорки“, 7 стр.

Статията представя анализ на български фразеологични единици, пословици и поговорки, свързани семантично или чрез някой от своите компоненти с понятията младост и старост. Анализираният материал е ексцерпиран от фразеологични речници на българския език, сборници с пословици и поговорки, публикации в интернет. Целта на изследването е чрез прилагане на когнитивен подход да се очертаят специфичните характеристики на фразеологичния елемент от българската езикова картина на младостта и старостта. Направени са наблюдения за културните предпоставки, обусловили изграждането на съответния езиков образ и проекцията му върху времевата ос минало-бъдеще.

Текстът се препоръчва за публикуване.

ЛИТЕРАТУРОВЕДСКИ ТЕКСТОВЕ, ВТУ

- Илияна Димитрова: Отражения на времето в книгите „Магията на Белград“ от Момо Капор и „Софийски истории“ от Кирил Топалов, 13 стр.

Изследването коментира образите на града и времето в книгите на Момо Капор и Кирил Топалов: „Магията на Белград“ (2011) и „Софийски истории“ (2021). Местата, предметите и хората на Белград и София са едновременно колоритни в своята регионалност и пределно универсални в ролята си на духовен код, през който могат да бъдат разчетени отпечатъците на времето върху динамичната социална, езикова и културна картина на Балканите. Текстът се препоръчва за публикуване.

- Елена К. Налбантова: „Визии за бъдещето в българската възрожденска литература“, 15 стр.

В началото на текста е направена бегла препратка към характерната за българската възрожденска литература тема за миналото. Следват наблюдения над поестта на Илия Блъсков „Изгубена Станка“ (1865), поемата на Никола Козлев „Черен Арап и Хайдут Сидер“ (1866) и стихотворението на Христо Ботев „На прощаване в 1868“ (1868) с оглед представата на писателите за бъдещето, до което развитието на съответния сюжет довежда героите. Открояни са разликите в модела на света, който авторите споделят и който диктува избора на тема и решаването на конфликта.

Текстът се препоръчва за публикуване.

- Михаела Илиева: „Българското социалистическо минало – начини на (зло)употреба. Или как през 2020 година се появи един соцреалистически роман“, 8 стр.

Отразяването на периода на социализма в българската художествена литература познава носталгичните реставрации на близкото минало, но те рядко са толкова силно заявени и идеологически натоварени, както е направено това например в книгата на Михаил Михалев „Аварийен изход с Живков“ (2020). Без да слага положителен или отрицателен знак на политическите внушения, настоящата статия проследява едно интересно явление – романът „Аварийен изход“, макар и съвременен, е като излязъл от 50-те години на миналия век. Текстът се препоръчва за публикуване.

- Александра Лебамовска: „Творчеството на Борисав Станкович – хроника на миналото/спомена в подвижните граници на времето“, 8 стр.

Текстът подлежи на доработка.

09.03. 2024 г.

проф. д-р Ценка Иванова

доц. д-р Валерия Тодорова

Valeriya Zhivova
Todorova

Digitally signed by Valeriya
Zhivova Todorova
Date: 2024.03.12 08:48:19 +0200